

Jhn

Chapter 6

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

- 1 Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς, πέραν τῆς θαλάσσης τῆς
Baada-ya haya aliondoka - Iēsoūs ng'ambo-ya - bahari -
[G3326](#) [G3778](#) [G0565](#) [G3588](#) [G2424](#) [G4008](#) [G3588](#) [G2281](#) [G3588](#)
Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος,
Galilaia - Tiberia
[G1056](#) [G3588](#) [G5085](#)
- 2 ἤκολούθει δὲ αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἐθεώρουν τὰ σημεῖα
walikuwa-wakimfuata na yeye umati mkubwa kwa-sababu waliona - ishara
[G0190](#) [G1161](#) [G0846](#) [G3793](#) [G4183](#) [G3754](#) [G2334](#) [G3588](#) [G4592](#)
ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.
ambazo alifanya juu-ya - wagonjwa
[G3739](#) [G4160](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0770](#)
- 3 ἀπῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν
alipanda na kwenye - mlima Iēsoūs na huko alikaa ramoja-na -
[G0424](#) [G1161](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3735](#) [G2424](#) [G2532](#) [G1563](#) [G2521](#) [G3326](#) [G3588](#)
μαθητῶν αὐτοῦ.
wanafunzi wake
[G3101](#) [G0846](#)
- 4 ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ ἐορτὴ τῶν Ἰουδαίων.
ilikuwa na karibu - Pasaka - sikukuu ya-Wayahudi
[G1510](#) [G1161](#) [G1451](#) [G3588](#) [G3957](#) [G3588](#) [G1859](#) [G3588](#) [G2453](#)
- 5 ἐπάρας οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς
akiinua basi - macho - Iēsoūs na akiona kwamba mkubwa
[G1869](#) [G3767](#) [G3588](#) [G3788](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2532](#) [G2300](#) [G3754](#) [G4183](#)
ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς Φίλιππον, Πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους
umati unakuja kwake yeye anasema kwa Philippos Wapi tutanunua mikate
[G3793](#) [G2064](#) [G4314](#) [G0846](#) [G3004](#) [G4314](#) [G5376](#) [G4159](#) [G0059](#) [G0740](#)
ἵνα φάγωσιν οὗτοι?
ili wale hawa
[G2443](#) [G5315](#) [G3778](#)
- 6 τοῦτο δὲ ἔλεγεν πειράζων αὐτόν; αὐτὸς γὰρ ἦδει τί
hili lakini alisema akimjaribu yeye yeye-mwenyewe kwa-maana alijua nini
[G3778](#) [G1161](#) [G3004](#) [G3985](#) [G0846](#) [G0846](#) [G1063](#) [G1492](#) [G5101](#)
ἔμελλεν ποιεῖν.
alikuwa-karibu kufanya
[G3195](#) [G4160](#)

- 7 ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Φίλιππος, Διακοσίων δηναρίων, ἄρτοι οὐκ ἄρκοῦσιν
 alimjibu yeye – Philippos Mia-mbili dinari mikate si inatosha
[G0611](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5376](#) [G1250](#) [G1220](#) [G0740](#) [G3756](#) [G0714](#)
- αὐτοῖς ἵνα ἕκαστος βραχύ τι λάβῃ.
 kwao ili kila-mmoja kidogo kitu apate
[G0846](#) [G2443](#) [G1538](#) [G1024](#) [G5100](#) [G2983](#)
- 8 λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς
 anasema kwake mmoja kati-ya – wanafunzi wake Andreas – ndugu
[G3004](#) [G0846](#) [G1520](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G0406](#) [G3588](#) [G0080](#)
- Σίμωνος Πέτρου,
 wa-Simōn Petros
[G4613](#) [G4074](#)
- 9 Ἔστιν παιδάριον ὧδε, ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους, καὶ δύο
 Yuko kijana hapa ambaye ana tano mikate ya-shayiri na mbili
[G1510](#) [G3808](#) [G5602](#) [G3739](#) [G2192](#) [G4002](#) [G0740](#) [G2916](#) [G2532](#) [G1417](#)
- ὀψάρια; ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστὶν εἰς τοσούτους?
 samaki-wadogo lakini hizi ni-nini ni kwa wengi-hivi
[G3795](#) [G0235](#) [G3778](#) [G5101](#) [G1510](#) [G1519](#) [G5118](#)
- 10 εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, Ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ
 alisema – Iēsoūs Wafanyeni – watu wakae-chini kulikuwa na
[G3004](#) [G3588](#) [G2424](#) [G4160](#) [G3588](#) [G0444](#) [G0377](#) [G1510](#) [G1161](#)
- χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ; ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες, τὸν ἀριθμὸν
 nyasi nyingi katika – mahali wakakaa-chini basi – wanaume – idadi
[G5528](#) [G4183](#) [G1722](#) [G3588](#) [G5117](#) [G0377](#) [G3767](#) [G3588](#) [G0435](#) [G3588](#) [G0706](#)
- ὥς πεντακισχίλιοι
 kama elfu-tano
[G5613](#) [G4000](#)
- 11 ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς, καὶ εὐχαριστήσας, διέδωκεν τοῖς
 alichukua basi – mikate – Iēsoūs na akishukuru aligawa kwa-
[G2983](#) [G3767](#) [G3588](#) [G0740](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2532](#) [G2168](#) [G1239](#) [G3588](#)
- ἀνακειμένοις; ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων, ὅσον ἤθελον.
 waliokaa vivyo-hivyo pia kutoka-kwa – samaki-wadogo kiasi walivyotaka
[G0345](#) [G3668](#) [G2532](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3795](#) [G3745](#) [G2309](#)
- 12 ὥς δὲ ἐνεπλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Συναγάγετε τὰ
 waliposhiba na walishibishwa anasema kwa- wanafunzi wake Kusanyeni –
[G5613](#) [G1161](#) [G1705](#) [G3004](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G4863](#) [G3588](#)
- περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι ἀπόληται.
 vilivyobaki vipande ili si kitu kipotee
[G4052](#) [G2801](#) [G2443](#) [G3361](#) [G5100](#) [G0622](#)
- 13 συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ
 wakakusanya basi na wakajaza kumi-na-mbili vikapu vya-vipande kutoka-kwa
[G4863](#) [G3767](#) [G2532](#) [G1072](#) [G1427](#) [G2894](#) [G2801](#) [G1537](#)
- τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν.
 – tano mikate – ya-shayiri ambayo yalibaki kwa- waliokula
[G3588](#) [G4002](#) [G0740](#) [G3588](#) [G2916](#) [G3739](#) [G4052](#) [G3588](#) [G0977](#)

- 14 Οἱ οὖν ἄνθρωποι, ἰδόντες ὁ ἐποίησεν σημεῖον, ἔλεγον, ὅτι Οὗτός
 Basi basi watu wakiona ambayo alifanya ishara walisema kwamba Huyu
[G3588](#) [G3767](#) [G0444](#) [G3708](#) [G3739](#) [G4160](#) [G4592](#) [G3004](#) [G3754](#) [G3778](#)
 ἐστὶν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.
 ni kweli – nabii – anayekuja katika – ulimwengu
[G1510](#) [G0230](#) [G3588](#) [G4396](#) [G3588](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2889](#)
- 15 Ἰησοῦς οὖν, γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ ἀρπάζειν αὐτὸν, ἵνα
 Iēsoûs basi akijua kwamba wanakaribia kuja na kumnyakua yeye ili
[G2424](#) [G3767](#) [G1097](#) [G3754](#) [G3195](#) [G2064](#) [G2532](#) [G0726](#) [G0846](#) [G2443](#)
 ποιήσωσιν βασιλέα, ἀνεχώρησεν πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος.
 wamfanye mfalme aliondoka tena kwenye – mlima yeye peke-yake
[G4160](#) [G0935](#) [G0402](#) [G3825](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3735](#) [G0846](#) [G3441](#)
- 16 Ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
 Ilipokuwa na jioni ikawa walishuka – wanafunzi wake kwenye –
[G5613](#) [G1161](#) [G3798](#) [G1096](#) [G2597](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G1909](#) [G3588](#)
 θάλασσαν,
 bahari
[G2281](#)
- 17 καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον, ἦρχοντο πέραν τῆς θαλάσσης εἰς
 na wakiingia katika mashua walikuwa-wakienda ng'ambo-ya – bahari kwenda
[G2532](#) [G1684](#) [G1519](#) [G4143](#) [G2064](#) [G4008](#) [G3588](#) [G2281](#) [G1519](#)
 Καφαρναοὺμ. καὶ σκοτία ἤδη ἐγγενέει, καὶ οὐπω ἐληλύθει
 Kapharnaoum na giza tayari lilikuwa-limefika na bado-hajakuja alikuwa-amekuja
[G2584](#) [G2532](#) [G4653](#) [G2235](#) [G1096](#) [G2532](#) [G3768](#) [G2064](#)
 πρὸς αὐτοῦς ὁ Ἰησοῦς.
 kwao wao – Iēsoûs
[G4314](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#)
- 18 ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διεγείρετο.
 – na bahari upero mkubwa ukivuma ilichafuka
[G3588](#) [G5037](#) [G2281](#) [G0417](#) [G3173](#) [G4154](#) [G1326](#)
- 19 ἐληλακότες οὖν ὥς σταδίους εἴκοσι πέντε ἡ τριάκοντα, θεωροῦσιν
 wakiwa-wamekwenda basi kama stadia ishirini tano au thelathini wanaona
[G1643](#) [G3767](#) [G5613](#) [G4712](#) [G1501](#) [G4002](#) [G2228](#) [G5144](#) [G2334](#)
 τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου
 – Iēsoûs akitembea juu-ya – bahari na karibu ya- mashua
[G3588](#) [G2424](#) [G4043](#) [G1909](#) [G3588](#) [G2281](#) [G2532](#) [G1451](#) [G3588](#) [G4143](#)
 γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν.
 akija na waliogopa
[G1096](#) [G2532](#) [G5399](#)
- 20 ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς, Ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε.
 – lakini anasema kwao Mimi ndimi msi ogope
[G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1473](#) [G1510](#) [G3361](#) [G5399](#)

- 21 ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ἐγένετο τὸ
 walitaka basi kumpokea yeye katika – mashua na mara ikawa –
[G2309](#) [G3767](#) [G2983](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4143](#) [G2532](#) [G2112](#) [G1096](#) [G3588](#)
- πλοῖον ἐπὶ τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.
 mashua kwenye – nchi ambayo ambako walikuwa-wakienda
[G4143](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G1519](#) [G3739](#) [G5217](#)
- 22 Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐστηκὼς πέραν τῆς
 Siku-ya-pili asubuhi – umati – uliokuwa-umesimama ng'ambo-ya –
[G3588](#) [G1887](#) [G3588](#) [G3793](#) [G3588](#) [G2476](#) [G4008](#) [G3588](#)
- θαλάσσης, εἶδον ὅτι πλοιᾶριον ἄλλο, οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ
 bahari waliona kwamba mashua-ndogo nyingine si ilikuwa pale isipokuwa si
[G2281](#) [G3708](#) [G3754](#) [G4142](#) [G0243](#) [G3756](#) [G1510](#) [G1563](#) [G1487](#) [G3361](#)
- ἔν, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, ὁ Ἰησοῦς
 moja na kwamba si hakuingia-pamoja na- wanafunzi wake – Iēsoūs
[G1520](#) [G2532](#) [G3754](#) [G3756](#) [G4897](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#)
- εἰς τὸ πλοῖον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον;
 katika – mashua lakini peke-yao – wanafunzi wake waliondoka
[G1519](#) [G3588](#) [G4143](#) [G0235](#) [G3441](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G0565](#)
- 23 ἀλλὰ ἦλθεν πλοιᾶρια ἐκ Τιβεριάδος, ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου
 lakini zilikuja mashua-ndogo kutoka Tiberia karibu-na – mahali ambapo
[G0235](#) [G2064](#) [G4142](#) [G1537](#) [G5085](#) [G1451](#) [G3588](#) [G5117](#) [G3699](#)
- ἔφαγον τὸν ἄρτον, εὐχαριστήσαντος τοῦ Κυρίου;
 walikula – mkate Bwana-akishukuru – Bwana
[G5315](#) [G3588](#) [G0740](#) [G2168](#) [G3588](#) [G2962](#)
- 24 ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ, οὐδὲ οἱ
 wakati basi aliona – umati kwamba Iēsoūs si yuko pale wala –
[G3753](#) [G3767](#) [G3708](#) [G3588](#) [G3793](#) [G3754](#) [G2424](#) [G3756](#) [G1510](#) [G1563](#) [G3761](#) [G3588](#)
- μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοῖς εἰς τὰ πλοιᾶρια, καὶ ἦλθον
 wanafunzi wake waliingia wao-wenyewe katika – mashua-ndogo na wakaja
[G3101](#) [G0846](#) [G1684](#) [G0846](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4142](#) [G2532](#) [G2064](#)
- εἰς Καφαρναοὺμ, ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.
 kwenda Kapharnaoum wakimtafuta – Iēsoūs
[G1519](#) [G2584](#) [G2212](#) [G3588](#) [G2424](#)
- 25 καὶ εὐρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης, εἶπον αὐτῷ, Ῥαββί, πότε
 na wakimkuta yeye ng'ambo-ya – bahari walisema kwake Rabbi lini
[G2532](#) [G2147](#) [G0846](#) [G4008](#) [G3588](#) [G2281](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4461](#) [G4219](#)
- ὥδε γέγονας?
 hapa umekuja
[G5602](#) [G1096](#)

- 26 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
 aliwajibu wao – Iēsoūs na akasema Amēn amēn ninawaambia ninyi
[G0611](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0281](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#)
- ζητεῖτέ με, οὐχ ὅτι εἶδετε σημεῖα, ἀλλ’ ὅτι ἐφάγετε
 mnanitifuta mimi si kwa-sababu mliona ishara lakini kwa-sababu mlikula
[G2212](#) [G1473](#) [G3756](#) [G3754](#) [G3708](#) [G4592](#) [G0235](#) [G3754](#) [G5315](#)
- ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε.
 kutoka-kwa – mikate na mkashiba
[G1537](#) [G3588](#) [G0740](#) [G2532](#) [G5526](#)
- 27 ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν
 fanyeni-kazi si – chakula – kinachoharibika lakini – chakula –
[G2038](#) [G3361](#) [G3588](#) [G1035](#) [G3588](#) [G0622](#) [G0235](#) [G3588](#) [G1035](#) [G3588](#)
- μένουσας εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν
 kinachokaa hadi uzima wa-milele ambacho – Mwana wa- Mtu ninyi
[G3306](#) [G1519](#) [G2222](#) [G0166](#) [G3739](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G4771](#)
- δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ Πατὴρ ἐσφράγισεν, ὁ Θεός.
 atawapa huyu kwa-maana – Baba alimtia-muhuri – Mungu
[G1325](#) [G3778](#) [G1063](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4972](#) [G3588](#) [G2316](#)
- 28 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Τί ποιῶμεν, ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ
 wakasema basi kwake yeye Nini tufanye ili tufanye-kazi – kazi za-
[G3004](#) [G3767](#) [G4314](#) [G0846](#) [G5101](#) [G4160](#) [G2443](#) [G2038](#) [G3588](#) [G2041](#) [G3588](#)
- Θεοῦ?
 Mungu
[G2316](#)
- 29 ἀπεκρίθη ὁ· Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ
 alijibu – Iēsoūs na akawaambia wao Hiki ndicho – kazi ya-
[G0611](#) [G3588](#) [G2424](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2041](#) [G3588](#)
- Θεοῦ, ἵνα πιστεύητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.
 Mungu kwamba mwamini katika yule aliyemtuma yeye
[G2316](#) [G2443](#) [G4100](#) [G1519](#) [G3739](#) [G0649](#) [G1565](#)
- 30 εἶπον οὖν αὐτῷ, Τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ
 wakasema basi kwake Ni-nini basi unafanya wewe ishara ili tuone na
[G3004](#) [G3767](#) [G0846](#) [G5101](#) [G3767](#) [G4160](#) [G4771](#) [G4592](#) [G2443](#) [G3708](#) [G2532](#)
- πιστεύσωμέν σοι? τί ἐργάζη;
 tukuamini wewe nini unafanya-kazi
[G4100](#) [G4771](#) [G5101](#) [G2038](#)
- 31 οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς
 – baba-zetu yetu – mana walikula katika – jangwa kama-ilivyoandikwa
[G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3131](#) [G5315](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2048](#) [G2531](#)
- ἐστὶν γεγραμμένον, Ὅσον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.
 imeandikwa imeandikwa Mkate kutoka – mbinguni aliwapa wao kula
[G1510](#) [G1125](#) [G0740](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3772](#) [G1325](#) [G0846](#) [G5315](#)

- 32 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ
akawaambia basi wao – Iēsoûs Amēn amēn ninawaambia ninyi si
[G3004](#) [G3767](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G0281](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3756](#)
- Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ; ἀλλ’ ὁ Πατὴρ
Mōusēs amewapa ninyi – mkate kutoka – mbinguni lakini – Baba
[G3475](#) [G1325](#) [G4771](#) [G3588](#) [G0740](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3772](#) [G0235](#) [G3588](#) [G3962](#)
- μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν.
yangu anawapa ninyi – mkate kutoka – mbinguni – wa-kweli
[G1473](#) [G1325](#) [G4771](#) [G3588](#) [G0740](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3588](#) [G0228](#)
- 33 ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ Θεοῦ ἐστὶν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ
– kwa-maana mkate wa-Mungu ni – anayeshuka kutoka –
[G3588](#) [G1063](#) [G0740](#) [G3588](#) [G2316](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2597](#) [G1537](#) [G3588](#)
- οὐρανοῦ, καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ.
mbinguni na uzima akitoa kwa-ulimwengu
[G3772](#) [G2532](#) [G2222](#) [G1325](#) [G3588](#) [G2889](#)
- 34 εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν, Κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον.
wakasema basi kwake yeye Bwana siku-zote tupe sisi – mkate huu
[G3004](#) [G3767](#) [G4314](#) [G0846](#) [G2962](#) [G3842](#) [G1325](#) [G1473](#) [G3588](#) [G0740](#) [G3778](#)
- 35 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς; ὁ
akawaambia wao – Iēsoûs Mimi ndimi – mkate wa-uzima –
[G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1473](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0740](#) [G3588](#) [G2222](#) [G3588](#)
- ἐρχόμενος πρὸς ἐμὲ, οὐ μὴ πεινάσῃ; καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ,
anayekuja kwangu mimi si kamwe ataona-njaa na – anayeamini katika mimi
[G2064](#) [G4314](#) [G1473](#) [G3756](#) [G3361](#) [G3983](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4100](#) [G1519](#) [G1473](#)
- οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε.
si kamwe ataona-kiu kamwe
[G3756](#) [G3361](#) [G1372](#) [G4455](#)
- 36 ἀλλ’ εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἐωράκατέ με, καὶ οὐ πιστεύετε.
lakini nimewaambia ninyi kwamba pia mmeniona mimi na si mwaamini
[G0235](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G2532](#) [G3708](#) [G1473](#) [G2532](#) [G3756](#) [G4100](#)
- 37 Πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ Πατὴρ, πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν
Wote ambao ananipa mimi – Baba kwangu mimi watakuja na –
[G3956](#) [G3739](#) [G1325](#) [G1473](#) [G3588](#) [G3962](#) [G4314](#) [G1473](#) [G2240](#) [G2532](#) [G3588](#)
- ἐρχόμενον πρὸς με, οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω.
anayekuja kwangu mimi si kamwe nitamtupa-nje nje
[G2064](#) [G4314](#) [G1473](#) [G3756](#) [G3361](#) [G1544](#) [G1854](#)
- 38 ὅτι καταβέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα
kwa-sababu nimeshuka kutoka – mbinguni si ili nifanye – mapenzi
[G3754](#) [G2597](#) [G0575](#) [G3588](#) [G3772](#) [G3756](#) [G2443](#) [G4160](#) [G3588](#) [G2307](#)
- τὸ ἐμὸν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.
– yangu lakini – mapenzi ya-alienituma mimi
[G3588](#) [G1699](#) [G0235](#) [G3588](#) [G2307](#) [G3588](#) [G3992](#) [G1473](#)

39 τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶν ὁ
haya na ndiyo – mapenzi ya– aliyenituma mimi kwamba wote ambao
[G3778](#) [G1161](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2307](#) [G3588](#) [G3992](#) [G1473](#) [G2443](#) [G3956](#) [G3739](#)

δέδωκέν μοι, μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀναστήσω αὐτὸ ἐν τῇ
amenipa mimi si nipoteze kati-yao yeye lakini nimfufue yeye katika –
[G1325](#) [G1473](#) [G3361](#) [G0622](#) [G1537](#) [G0846](#) [G0235](#) [G0450](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#)

ἐσχάτη ἡμέρα.
siku-ya-mwisho siku
[G2078](#) [G2250](#)

40 τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ Πατρός μου, ἵνα πᾶς ὁ
haya kwa-maana ndiyo – mapenzi ya– Baba yangu kwamba kila-mtu –
[G3778](#) [G1063](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2307](#) [G3588](#) [G3962](#) [G1473](#) [G2443](#) [G3956](#) [G3588](#)

θεωρῶν τὸν Υἱόν, καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν, ἔχη ζωὴν αἰώνιον;
anayemwona – Mwana na akamwamini katika yeye awe-na uzima wa-milele
[G2334](#) [G3588](#) [G5207](#) [G2532](#) [G4100](#) [G1519](#) [G0846](#) [G2192](#) [G2222](#) [G0166](#)

καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγώ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
na nitamfufua yeye mimi katika – siku-ya-mwisho siku
[G2532](#) [G0450](#) [G0846](#) [G1473](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2078](#) [G2250](#)

41 Ἐγόγγυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι
Walinung'unika basi – Wayahudi kuhusu yeye kwa-sababu alisema Mimi ndimi
[G1111](#) [G3767](#) [G3588](#) [G2453](#) [G4012](#) [G0846](#) [G3754](#) [G3004](#) [G1473](#) [G1510](#)

ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
– mkate – ulioshuka kutoka – mbinguni
[G3588](#) [G0740](#) [G3588](#) [G2597](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3772](#)

42 καὶ ἔλεγον, Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὐ ἡμεῖς
na walisema Si huyu ni Iēsoûs – mwana wa-Iōsēph ambaye sisi
[G2532](#) [G3004](#) [G3756](#) [G3778](#) [G1510](#) [G2424](#) [G3588](#) [G5207](#) [G2501](#) [G3739](#) [G1473](#)

οἶδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα? πῶς νῦν λέγει, ὅτι Ἐκ
tunawajua – baba na – mama Jinsi-gani sasa anasema kwamba Kutoka
[G1492](#) [G3588](#) [G3962](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3384](#) [G4459](#) [G3568](#) [G3004](#) [G3754](#) [G1537](#)

τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα?
– mbinguni nimeshuka
[G3588](#) [G3772](#) [G2597](#)

43 ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων.
alijibu Iēsoûs na akawaambia wao Msi nung'unike kati yenu
[G0611](#) [G2424](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3361](#) [G1111](#) [G3326](#) [G0240](#)

44 οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ὁ Πατὴρ, ὁ
hakuna-mtu anaweza kuja kwangu mimi isipokuwa si – Baba –
[G3762](#) [G1410](#) [G2064](#) [G4314](#) [G1473](#) [G1437](#) [G3361](#) [G3588](#) [G3962](#) [G3588](#)

πέμψας με, ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ γὰρ ἀναστήσω αὐτόν ἐν τῇ
aliyenituma mimi amvute yeye na-mimi nitamfufua yeye katika –
[G3992](#) [G1473](#) [G1670](#) [G0846](#) [G2504](#) [G0450](#) [G0846](#) [G1722](#) [G3588](#)

ἐσχάτη ἡμέρα.
siku-ya-mwisho siku
[G2078](#) [G2250](#)

- 45 ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις, Καὶ ἔσονται πάντες
imeandikwa imeandikwa katika – manabii Na watakuwa wote
[G1510](#) [G1125](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4396](#) [G2532](#) [G1510](#) [G3956](#)
- διδακτοὶ Θεοῦ. πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ Πατρὸς καὶ
waliofundishwa na-Mungu kila-mtu – aliyesikia kutoka-kwa – Baba na
[G1318](#) [G2316](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0191](#) [G3844](#) [G3588](#) [G3962](#) [G2532](#)
- μαθῶν, ἔρχεται πρὸς ἐμέ.
kujifunza anakuja kwangu mimi
[G3129](#) [G2064](#) [G4314](#) [G1473](#)
- 46 οὐχ ὅτι τὸν Πατέρα ἐώρακέν τις, εἰ μὴ ὁ ὢν
si kwamba – Baba amemwona mtu-yeyote isipokuwa si – aliye
[G3756](#) [G3754](#) [G3588](#) [G3962](#) [G3708](#) [G5100](#) [G1487](#) [G3361](#) [G3588](#) [G1510](#)
- παρὰ τοῦ Θεοῦ; οὗτος ἐώρακεν τὸν Πατέρα.
kutoka-kwa – Mungu huyu amemwona – Baba
[G3844](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3778](#) [G3708](#) [G3588](#) [G3962](#)
- 47 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον.
amēn amēn ninawaambia ninyi – anayeamini ana uzima wa-milele
[G0281](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3588](#) [G4100](#) [G2192](#) [G2222](#) [G0166](#)
- 48 ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς.
mimi ndimi – mkate wa-uzima
[G1473](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0740](#) [G3588](#) [G2222](#)
- 49 οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ μάννα, καὶ ἀπέθανον.
– baba-zenu yenu walikula katika – jangwa – mana na wakafa
[G3588](#) [G3962](#) [G4771](#) [G5315](#) [G1722](#) [G3588](#) [G2048](#) [G3588](#) [G3131](#) [G2532](#) [G0599](#)
- 50 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα
huu ni – mkate – kutoka – mbinguni unayoshuka ili
[G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0740](#) [G3588](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2597](#) [G2443](#)
- τις ἐξ αὐτοῦ φάγη, καὶ μὴ ἀποθάνῃ.
mtu-yeyote kutoka-kwake yeye ale na si afe
[G5100](#) [G1537](#) [G0846](#) [G5315](#) [G2532](#) [G3361](#) [G0599](#)
- 51 ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς;
mimi ndimi – mkate – ulio-hai – kutoka – mbinguni ulioshuka
[G1473](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0740](#) [G3588](#) [G2198](#) [G3588](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3772](#) [G2597](#)
- ἐάν τις φάγη ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα;
kama mtu-yeyote atakula kutoka-kwa huu – mkate ataishi hadi – milele
[G1437](#) [G5100](#) [G5315](#) [G1537](#) [G3778](#) [G3588](#) [G0740](#) [G2198](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0165](#)
- καὶ ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ὑπὲρ
na – mkate na ambao mimi nitatoa – mwili wangu ni kwa-ajili-ya
[G2532](#) [G3588](#) [G0740](#) [G1161](#) [G3739](#) [G1473](#) [G1325](#) [G3588](#) [G4561](#) [G1473](#) [G1510](#) [G5228](#)
- τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.
– wa-ulimwengu uzima
[G3588](#) [G3588](#) [G2889](#) [G2222](#)

- 52 Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι, λέγοντες, Πῶς δύναται
Waligombana basi kati yao – Wayahudi wakisema Jinsi-gani anaweza
[G3164](#) [G3767](#) [G4314](#) [G0240](#) [G3588](#) [G2453](#) [G3004](#) [G4459](#) [G1410](#)
- οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα «αὐτοῦ» φαγεῖν?
huyu sisi kutupa – mwili wake kula
[G3778](#) [G1473](#) [G1325](#) [G3588](#) [G4561](#) [G0846](#) [G5315](#)
- 53 εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὲν ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ἐὰν
akawaambia basi wao – Iēsoûs Amēn amēn ninawaambia ninyi msipo
[G3004](#) [G3767](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G0281](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G1437](#)
- μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ
si kula – mwili wa– Mwana wa– Mtu na kunywa wake –
[G3361](#) [G5315](#) [G3588](#) [G4561](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G2532](#) [G4095](#) [G0846](#) [G3588](#)
- αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.
damu hamna mna uzima ndani yenu
[G0129](#) [G3756](#) [G2192](#) [G2222](#) [G1722](#) [G1438](#)
- 54 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει
– anayekula wangu – mwili na anayekunywa yangu – damu ana
[G3588](#) [G5176](#) [G1473](#) [G3588](#) [G4561](#) [G2532](#) [G4095](#) [G1473](#) [G3588](#) [G0129](#) [G2192](#)
- ζωὴν αἰώνιον, καγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.
uzima wa–milele na–mimi nitamfufua yeye – siku–ya–mwisho siku
[G2222](#) [G0166](#) [G2504](#) [G0450](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2078](#) [G2250](#)
- 55 ἡ γὰρ σὰρξ μου, ἀληθὴς ἐστὶν βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου,
– kwa–maana mwili wangu kweli ni chakula na – damu yangu
[G3588](#) [G1063](#) [G4561](#) [G1473](#) [G0227](#) [G1510](#) [G1035](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0129](#) [G1473](#)
- ἀληθὴς ἐστὶν πόσις.
kweli ni kinywaji
[G0227](#) [G1510](#) [G4213](#)
- 56 ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἐν
– anayekula wangu – mwili na anayekunywa yangu – damu ndani
[G3588](#) [G5176](#) [G1473](#) [G3588](#) [G4561](#) [G2532](#) [G4095](#) [G1473](#) [G3588](#) [G0129](#) [G1722](#)
- ἐμοὶ μένει, καγὼ ἐν αὐτῷ.
yangu anakaa na–mimi ndani yake
[G1473](#) [G3306](#) [G2504](#) [G1722](#) [G0846](#)
- 57 καθὼς ἀπέστειλὲν με ὁ ζῶν Πατὴρ, καγὼ ζῶ διὰ
kama–vile aliyenituma mimi – aliye–hai Baba na–mimi ninaishi kwa–sababu–ya
[G2531](#) [G0649](#) [G1473](#) [G3588](#) [G2198](#) [G3962](#) [G2504](#) [G2198](#) [G1223](#)
- τὸν Πατέρα, καὶ ὁ τρώγων με, κακεῖνος ζήσῃ δι’ ἐμέ.
– Baba na – anayenikula mimi na–yeye ataishi kwa–sababu–yangu mimi
[G3588](#) [G3962](#) [G2532](#) [G3588](#) [G5176](#) [G1473](#) [G2548](#) [G2198](#) [G1223](#) [G1473](#)

- 58 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον
huu ni – mkate – kutoka mbinguni ulioshuka si kama-vile walikula
[G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0740](#) [G3588](#) [G1537](#) [G3772](#) [G2597](#) [G3756](#) [G2531](#) [G5315](#)
- οἱ πατέρες καὶ ἀπέθανον. ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσει εἰς
– baba-zenu na wakafa – anayekula huu – mkate ataishi hadi
[G3588](#) [G3962](#) [G2532](#) [G0599](#) [G3588](#) [G5176](#) [G3778](#) [G3588](#) [G0740](#) [G2198](#) [G1519](#)
- τὸν αἰῶνα.
– milele
[G3588](#) [G0165](#)
- 59 Ταῦτα εἶπεν ἐν συναγωγῇ, διδάσκων ἐν Καφαρναούμ.
Haya alisema katika sinagogi akifundisha huko Kapharnaoum
[G3778](#) [G3004](#) [G1722](#) [G4864](#) [G1321](#) [G1722](#) [G2584](#)
- 60 Πολλοὶ οὖν, ἀκούσαντες, ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, εἶπαν, Σκληρὸς ἐστὶν
Wengi basi wakisikia kati-ya – wanafunzi wake walisema Ngumu ni
[G4183](#) [G3767](#) [G0191](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3004](#) [G4642](#) [G1510](#)
- ὁ λόγος οὗτος; τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;
– neno hili nani anaweza yake kusikia
[G3588](#) [G3056](#) [G3778](#) [G5101](#) [G1410](#) [G0846](#) [G0191](#)
- 61 εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ, ὅτι γογγύζουσιν περὶ τούτου
akijua na – Iēsoūs ndani yake kwamba wananung'unika kuhusu hili
[G1492](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2424](#) [G1722](#) [G1438](#) [G3754](#) [G1111](#) [G4012](#) [G3778](#)
- οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει;
– wanafunzi wake aliwaambia wao Hili ninyi linawakwaza
[G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3778](#) [G4771](#) [G4624](#)
- 62 ἔαν οὖν θεωρῇτε τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀναβαίνοντα ὅπου
basi-kama basi basi mnaona – Mwana wa-Mtu akipanda mahali
[G1437](#) [G3767](#) [G2334](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G0305](#) [G3699](#)
- ἢν τὸ πρότερον;
alikuwa – kwanza
[G1510](#) [G3588](#) [G4386](#)
- 63 τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιῶν; ἢ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν. τὰ
– roho ndiyo – inayotoa-uzima – mwili hau faidishi chochote –
[G3588](#) [G4151](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2227](#) [G3588](#) [G4561](#) [G3756](#) [G5623](#) [G3762](#) [G3588](#)
- ρήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν, πνεῦμά ἐστιν, καὶ ζωὴ ἐστὶν.
maneno ambayo mimi nimewaambia ninyi roho ni na uzima ni
[G4487](#) [G3739](#) [G1473](#) [G2980](#) [G4771](#) [G4151](#) [G1510](#) [G2532](#) [G2222](#) [G1510](#)
- 64 ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες, οἳ οὐ πιστεύουσιν. ἦδει γὰρ ἐξ
lakini wako kati yenu baadhi ambao hawa amini alijua kwa-maana tangu
[G0235](#) [G1510](#) [G1537](#) [G4771](#) [G5100](#) [G3739](#) [G3756](#) [G4100](#) [G1492](#) [G1063](#) [G1537](#)
- ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς, τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες, καὶ τίς ἐστὶν
mwanzo – Iēsoūs ni-nani wao-ni – wasio amini na ni-nani ni
[G0746](#) [G3588](#) [G2424](#) [G5101](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3361](#) [G4100](#) [G2532](#) [G5101](#) [G1510](#)
- ὁ παραδώσων αὐτόν.
– atakayemsaliti yeye
[G3588](#) [G3860](#) [G0846](#)

65 καὶ ἔλεγεν, Διὰ τοῦτο εἶρηκα ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς δύνатаι
na alisema Kwa-hiyo hili nimewaambia ninyi kwamba hakuna-mtu anaweza
[G2532](#) [G3004](#) [G1223](#) [G3778](#) [G2046](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3762](#) [G1410](#)

ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ἦ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ
kuja kwangu mimi isipokuwa si imekuwa imepewa yeye kutoka-kwa –
[G2064](#) [G4314](#) [G1473](#) [G1437](#) [G3361](#) [G1510](#) [G1325](#) [G0846](#) [G1537](#) [G3588](#)

Πατρός.
Baba
[G3962](#)

66 Ἐκ τούτου, πολλοὶ <ἐκ> τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ
Kutoka wakati-huo wengi kati-ya – wanafunzi wake waliondoka kwenda –
[G1537](#) [G3778](#) [G4183](#) [G1537](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G0565](#) [G1519](#) [G3588](#)

ὀπίσω, καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.
nyuma na hawaku-tembea-tena pamoja-na yeye wakatembea
[G3694](#) [G2532](#) [G3765](#) [G3326](#) [G0846](#) [G4043](#)

67 εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα, Μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε
akasema basi – Iēsoûs kwa- kumi-na-wawili Je pia ninyi mnataka
[G3004](#) [G3767](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3588](#) [G1427](#) [G3361](#) [G2532](#) [G4771](#) [G2309](#)

ὑπάγειν?
kuondoka
[G5217](#)

68 ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα? ῥήματα
alimjibu yeye Simōn Petros Bwana kwa nani tutaenda maneno
[G0611](#) [G0846](#) [G4613](#) [G4074](#) [G2962](#) [G4314](#) [G5101](#) [G0565](#) [G4487](#)

ζωῆς αἰωνίου ἔχεις;
ya-uzima wa-milele unayo
[G2222](#) [G0166](#) [G2192](#)

69 καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν, καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ Ἅγιος
na sisi tumeamini na tumejua kwamba wewe ndiye – Mtakatifu
[G2532](#) [G1473](#) [G4100](#) [G2532](#) [G1097](#) [G3754](#) [G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0040](#)

τοῦ Θεοῦ.
wa- Mungu
[G3588](#) [G2316](#)

70 ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην,
aliwajibu wao – Iēsoûs Si mimi ninyi – kumi-na-wawili niliwachagua
[G0611](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3756](#) [G1473](#) [G4771](#) [G3588](#) [G1427](#) [G1586](#)

καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν?
na kati yenu mmoja shetani ni
[G2532](#) [G1537](#) [G4771](#) [G1520](#) [G1228](#) [G1510](#)

71 ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου; οὗτος γὰρ ἔμελλεν
alisema na – Ioudas wa-Simōn Iskariōt huyu kwa-maana alikuwa-karibu
[G3004](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2455](#) [G4613](#) [G2469](#) [G3778](#) [G1063](#) [G3195](#)

παραδιδόναι αὐτόν, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα.
kumsaliti yeye mmoja kati-ya – kumi-na-wawili
[G3860](#) [G0846](#) [G1520](#) [G1537](#) [G3588](#) [G1427](#)